

Un nou model transfronterer

crònica

Encara que hi hagi algun funcionari de mentalitat hexagonal (o iberotaurina, pel cas és el mateix) que es clenxini cada matí el cervell o que vulgui dur ben marcada la ratlla de les cales (o, com ells precisament ens han llegat, el *pantalon*), sembla que la moda no va per aquí darrerament. Hom no té ganes de marcar ratlles enlloc, ni més amunt ni més avall, ni més ençà ni més enllà. Més aviat es va a una moda més folgada, que no delimiti tant, que no marqui tant i que permeti una llibertat de moviments més gran i una major comoditat de l'usuari.

Sembla que la nova temporada ens podria portar sobretot una relaxació en el rígid model *Pirineus 1659*, que fins ara ha guadit de l'acceptació d'àmplies capes del públic consumidor, bé per preferència convençuda, bé per manca d'informació sobre l'existència de models alternatius, més còmodes, més adaptables a la realitat de cadascú. S'ha acabat allò de «qui vol presumir, ha de patir»; hom avança cap a una moda més àgil, juvenil, esportiva, on sobretot és la comoditat i les possibilitats de comunicació amb l'altre, sense intermediaris, sense barreres, allò que preval.

El passat 11 de maig va tenir lloc a Puigcerdà la presentació d'aquesta nova col·lecció de moda 1996-1997. El símil *prêt à porter* fins ací. Ens referim, ara de debò, a la coordinació de les institucions culturals i científiques que circulen entorn del Pirineu, espai simbòlic, eix vertebrador i no pas frontera, espina dorsal d'un ampli territori

amb arrels comunes i amb horitzó europeu comú.

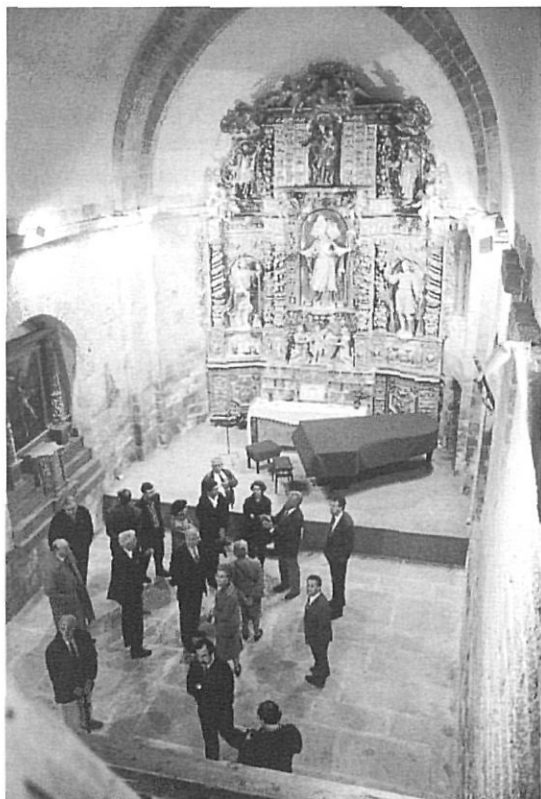
Si hi ha una terra entre nosaltres amb una vocació transfronterera inequívoca, on més palesament la ratlla és una partió fictícia i la mentalitat col·lectiva ha persistit a recordar-ho amb energia, aquesta terra és la Cerdanya, no té dubte. I la Cerdanya ha estat enguany l'amfritriona –el seu entusiasta i conscient Institut d'Estudis Ceretans que encapçala Salvador Torrent Masip– del VI *Retrobament Interfronterer de Centres d'Estudis*, una trobada amical que va consolidant, lentament, però amb fermesa, coses concretes, fets, accions.

L'aplec a Puigcerdà reüní diverses institucions científiques i culturals d'una banda i de l'altra de la frontera pirinenca i d'Andorra: les anomenades aquí centres o instituts d'estudis locals o comarcals, aglutinats en el Patronat Eiximenis, allà *sociétés savantes, académies*, etc., també reunides en diverses federacions.

L'assistència no fou tan reeixida com altres vegades, però en contrapartida, com veurem, el gruix de les decisions preses ultrapassa de molt en concreció i abast el que fins ara havien donat de si les altres trobades. Desgranem-ho.

La jornada transcorregué entre les visites, ben pensades i preparades, als diversos serveis culturals de la ciutat i a diverses esglésies cerdanes, al matí, i el treball conjunt de la tarda. A la sala d'actes de la Caixa de Girona hom tingué una relativament breu, però molt

Els participants al Retrobament Interfronterer, a l'interior de l'església romànica d'Ix.

sincera, àgil i productiva sessió de treball en què es prengué l'acord unànim de constituir, després dels darrers anys de trobades més o menys informals i d'equilibris nominals, la Unió de Centres d'Estudis Transpirinencs (UCET). La primera comissió gestora serà formada per tres representants de cada banda i fou autoritzada a usar en tota mena de gestions i escrits el nom encunyat i a promoure'n la legalització d'acord amb les normes de les dites *associacions europees*, un cop obtinguda informació precisa. Igualment haurà de vetllar l'organització de la propera trobada que serà a la ciutat de Tolosa de Llenguadoc. En seran llengües habituals de treball, tot respectant sempre l'ús de qualssevol altres, el català, el francès i l'occità.

Els assistents, a la seu de l'Institut d'Estudis Ceretans.

superat l'etapa de les meres declaracions d'intencions.

De la banda catalana, cal dir-ho, el Patronat Eiximenis de Girona ha pres la iniciativa i actua d'interlocutor (hi hagué, a més dels ceretans, representants de l'Institut d'Estudis Gironins i el Centre d'Estudis Selvatans, en la seva qualitat de membres de la Comissió Permanent del Patronat i el vicepresident d'aquest i diputat Joan Domènech, que n'animà el relleuament), però té la

voluntat d'estendre a altres institucions els seus projectes, així que es vagin consolidant i materialitzant. De l'altre costat, caldrà un procés d'aproximació entre entitats, però l'interès s'ha desvetllat i creix.

Certament,

hom pot trencar la indiferència i el desconeixement que de vegades hem lamentat entre nosaltres, espais propers i lligats esquena per esquena, i això només pot tenir que efectes benèfics. És molt el que podem aprendre els uns dels altres, de

cara a la recerca i a la ciència, però també en relació amb l'explotació raonable dels béns culturals i del patrimoni en tots els àmbits, una explotació cada cop més necessària per a l'obtenció de recursos que facin avançar la recerca i la ciència.

Acabo de redactar tot això tan volgutament optimista a darreries de maig, quan lleigeixo a la premsa que pertoca des d'ara al president de Catalunya d'assumir la direcció de l'Euroregió, amb seu a Perpinyà, que aplega Catalunya, Llenguadoc-Rosselló i Migdia-Pirineus, i que hom n'espera un impuls polític renovat. No hi pot haver dubte, modestament em sembla, que és l'hora de la cooperació transfronterera.

És l'hora, com dèiem, d'una moda més àgil i deseixida, sense entrebancs, sense ratlla o, si més no, com si la ratlla no hi fos. Persistirà, però, qui sap, entre nosaltres o del·là Pirineus, un sector fidel al clenxinament mental o a la rigidesa lineal? Hi haurà encara un espai a casa nostra per als llunyans partidaris d'esgrimir, contra l'etèria presència dels tuls i les teles vaporoses que tot hom encabeixen, una tibantor que acaba en arruga, en ganyota?

NARCÍS FIGUERAS

Les conclusions no són de cap manera menyspreables. És cert que omplir de contingut l'UCET voldrà dir, si es vol ser efectiu i realista, una dedicació plena d'alguns dirigents o caps pensants i la voluntat de fer-s'hi per part de tots, però s'ha

Explicacions de J. L. Blanchon sobre la portalada romànica de l'església de Saga.